
MINDSHARE

HELSEDIREKTORATET

Selvmord Pretest 2019

Metode og gjennomføring

Metode: Elektronisk datafangst – web-panel Norstat.

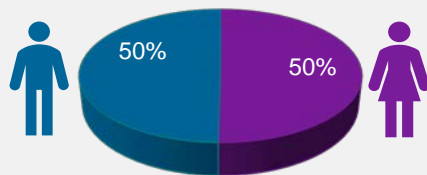
Innhold: Tanker og holdninger rundt selvmord, samt avdekke kunnskap om hvor man kan henvende seg til selvmords-relaterte problemer.

Utvalg: 4000 intervjuer, representativt utvalg av den norske befolkning 18 år +.

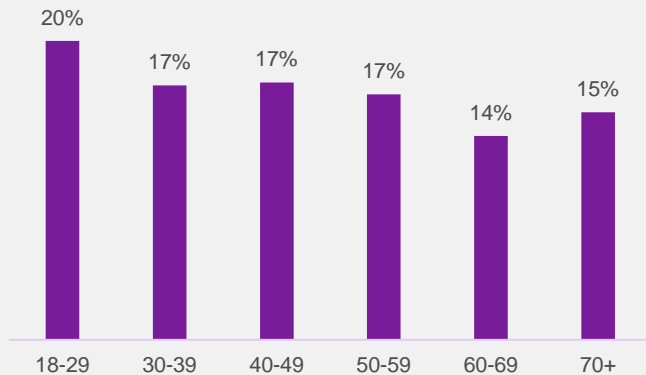
Periode: 12. november - 1. desember 2019

Demografi

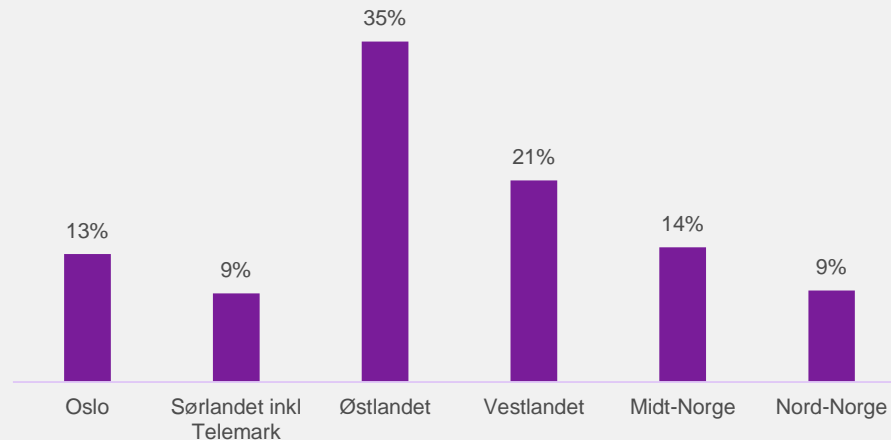
Data er innsamlet slik at de utgjør et representativt utvalg av den norske befolkningen 18 år +.
Data vektet på kjønn, alder og geografi på bakgrunn av tall fra Statistisk Sentralbyrå.

Alder

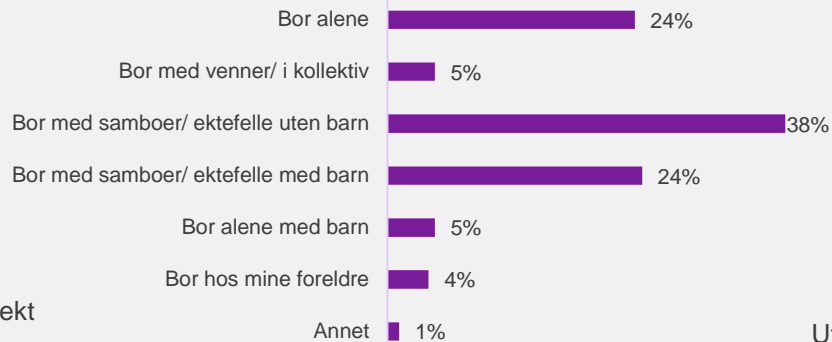

Landsdel

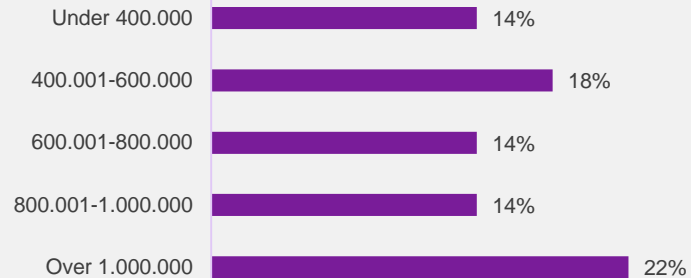

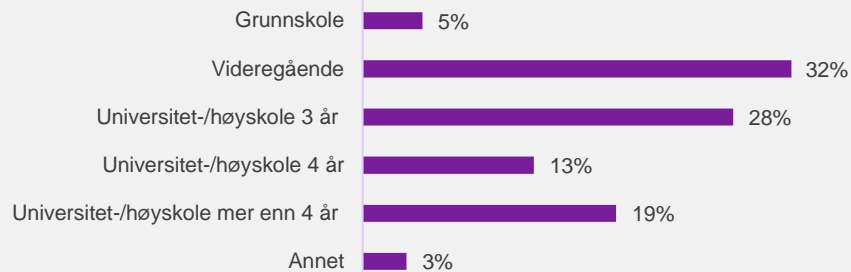
Sivilstatus

Husholdningsinntekt

Utdanning

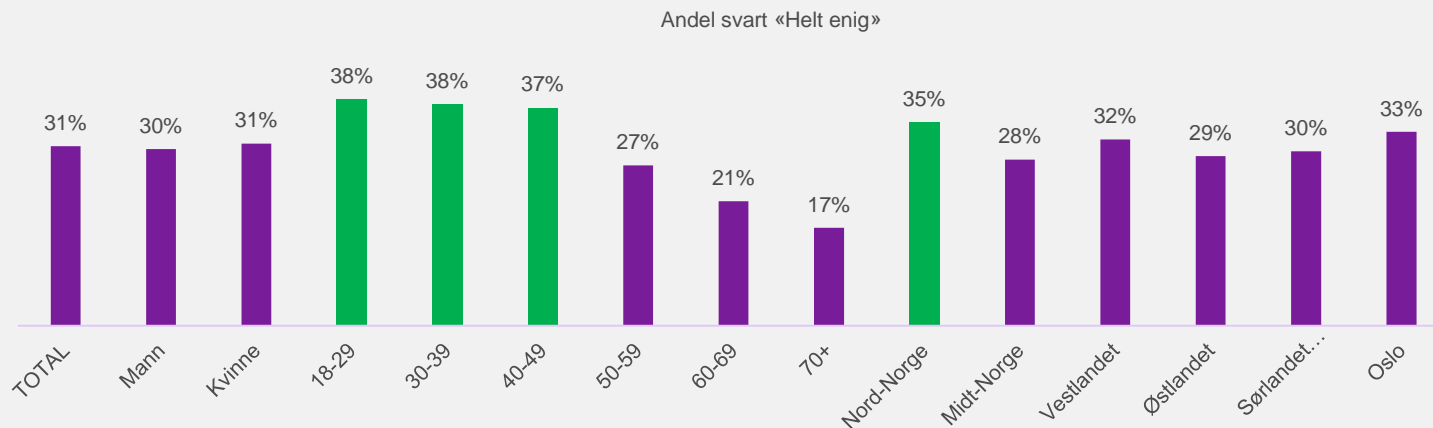
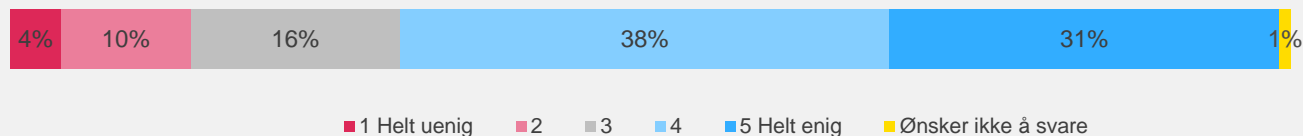

RESULTATER

69% er enig i at alle kan ha selvmordstanker i løpet av livet, og 31% er helt enig. Det er signifikant flere i alderen 18-49 år og personer bosatt i Nord-Norge som mener dette.

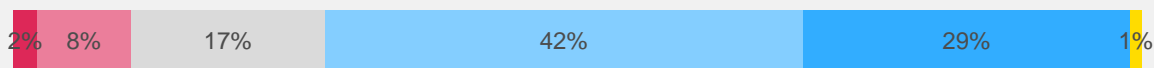
Alle kan ha selvmordstanker i løpet av livet

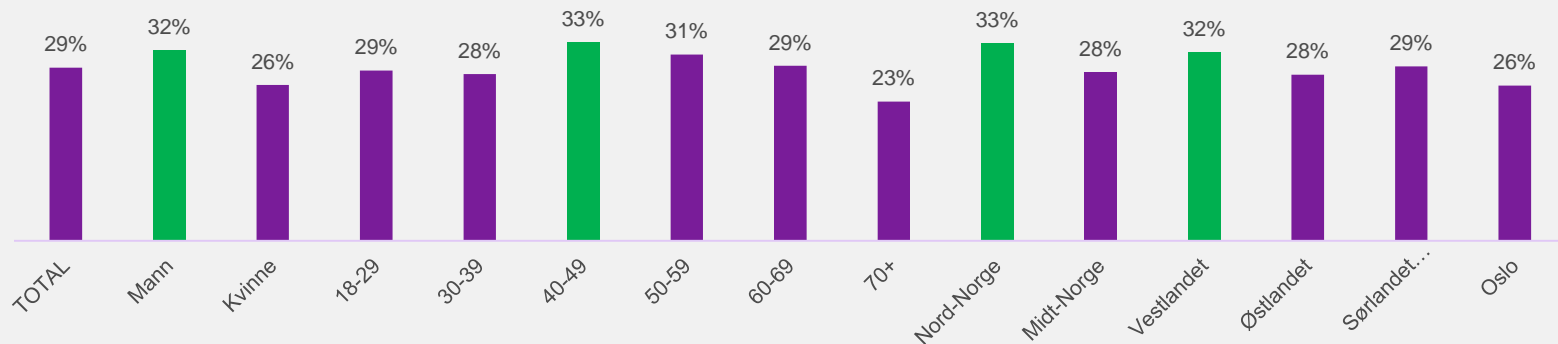
De fleste er enige i at man alltid kan hjelpe en person som har selvmordstanker, 71%. Det er signifikant flere menn og de i aldersgruppen 40-49 som mener dette. Vi ser også noen geografiske forskjeller, der Nord-Norge og Vestlandet i signifikant grad svarer at de er enige i denne påstanden.

Man kan alltid hjelpe en person som har selvmordstanker

■ 1 Helt uenig ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Helt enig ■ Ønsker ikke å svare

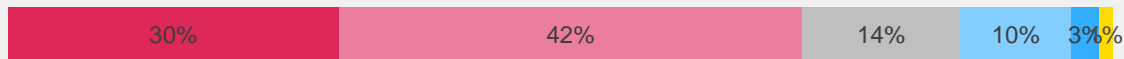
Andel svart «Helt enig»

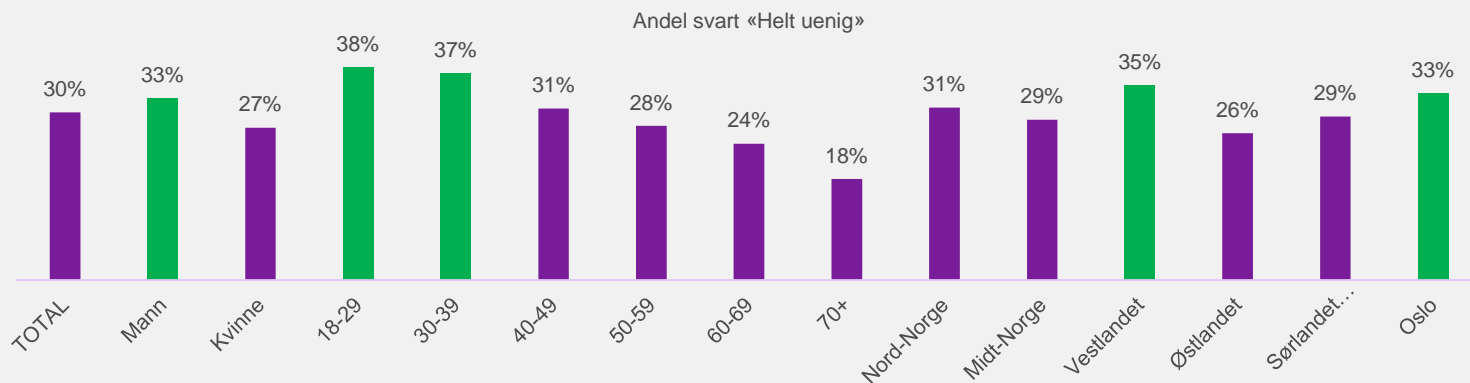

72% oppgir at de mener man kan forhindre en person som har bestemt seg for å ta sitt eget liv. Det er signifikant flere menn og i alderen 18-39 år som mener dette. I tillegg finner vi også signifikante utslag på Vestlandet og i Oslo, der flere mener selvmord kan hindres.

Når en person har bestemt seg for å ta sitt eget liv kan man ikke forhindre det

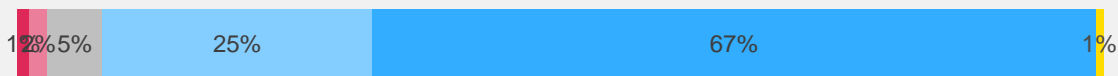
■ 1 Helt uenig ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Helt enig ■ Ønsker ikke å svare

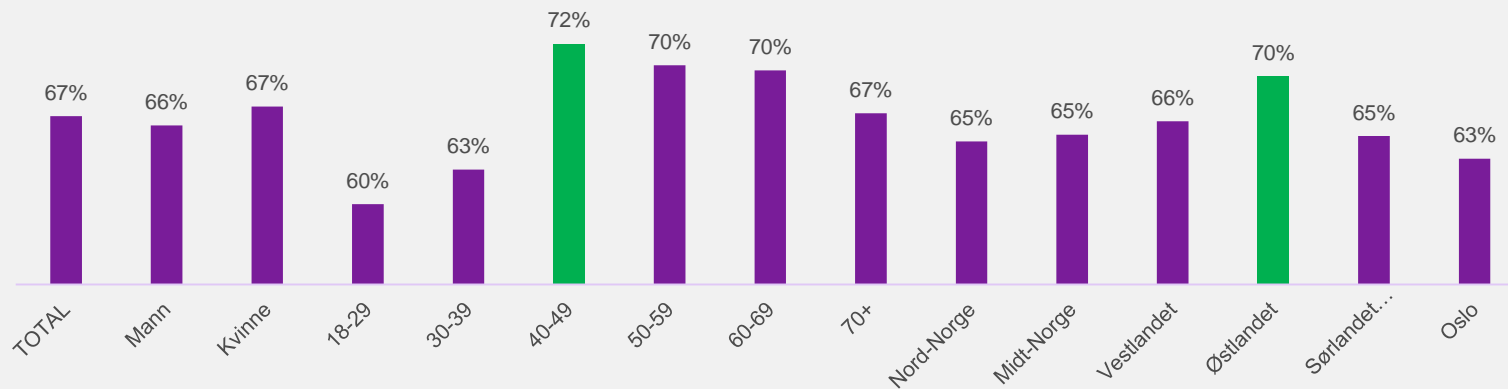
Hele 92% mener at det er en plikt å forsøke å forhindre selvmord. Vi finner signifikante positive utslag blant de som er 40-49 år og personer bosatt på Østlandet.

Det er en medmenneskelig plikt å forsøke å forhindre at noen tar sitt eget liv

■ 1 Helt uenig ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Helt enig ■ Ønsker ikke å svare

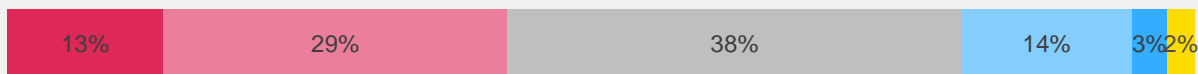
Andel svart «Helt enig»

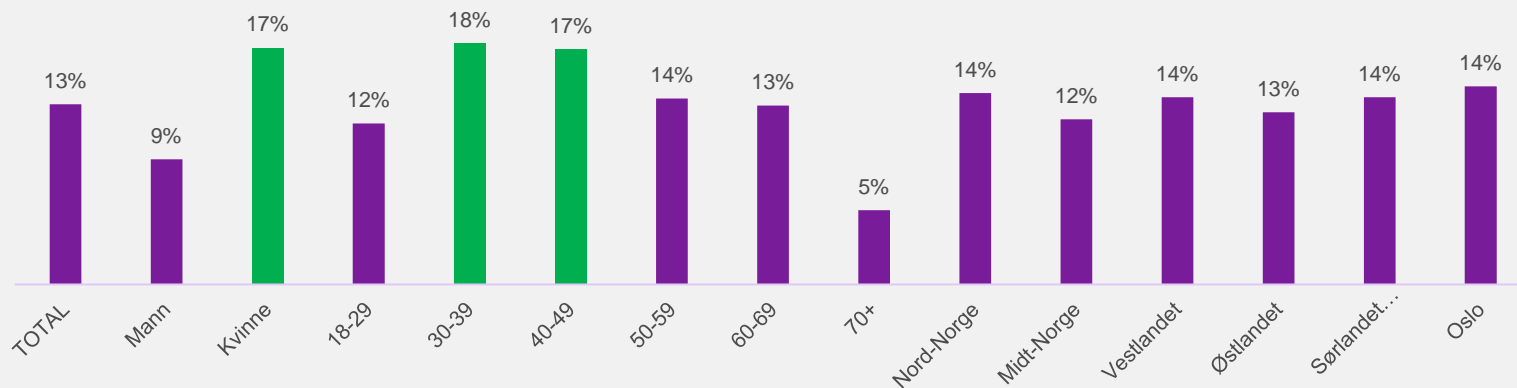
Her ser vi litt delte meninger, og andelen som er usikker er større enn for de andre påstandene vi har sett tidligere. Hele 38% er verken enig eller uenig. Et interessant funn her er at kvinner i mye større grad er uenig i denne påstanden, sammenlignet med menn (9% vs.17%).

Det finnes en risiko for å vekke selvmordstanker til live hos en person hvis man spør om han/hun har tanker om selvmord

■ 1 Helt uenig ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Helt enig ■ Ønsker ikke å svare

Andel svart «Helt uenig»

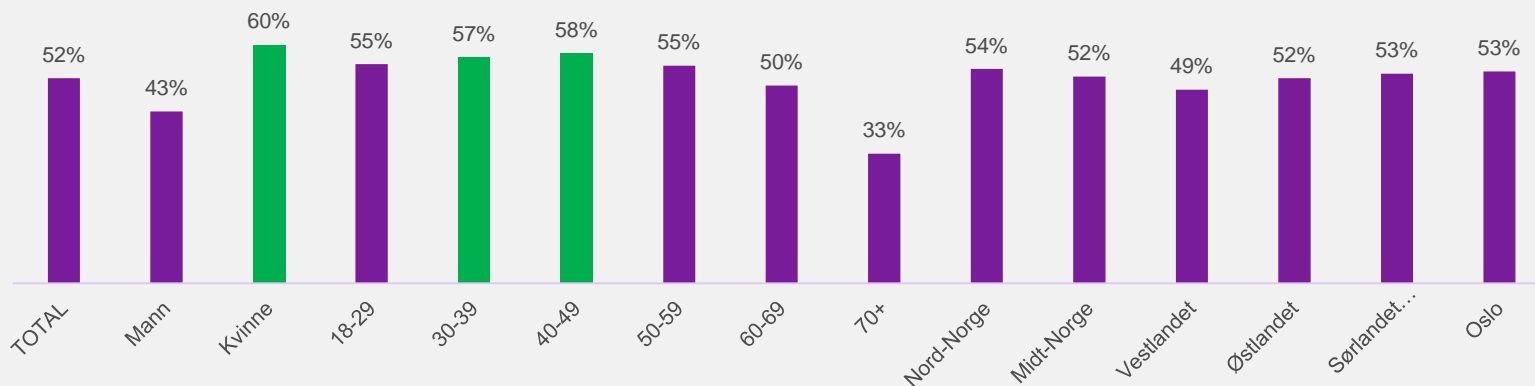
85% er uenig i påstanden, og vi ser at det i signifikant større grad er kvinner og personer i alderen 30-49 år som oppgir dette. Legg merke til den lave andelen blant de over 70 år.

Selv mord er et tema som man helst ikke bør snakke så mye om

■ 1 Helt uenig ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Helt enig ■ Ønsker ikke å svare

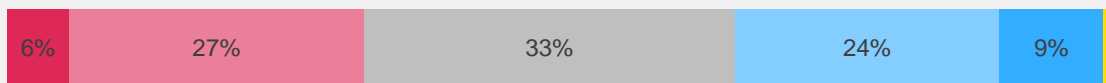
Andel svart «Helt uenig»

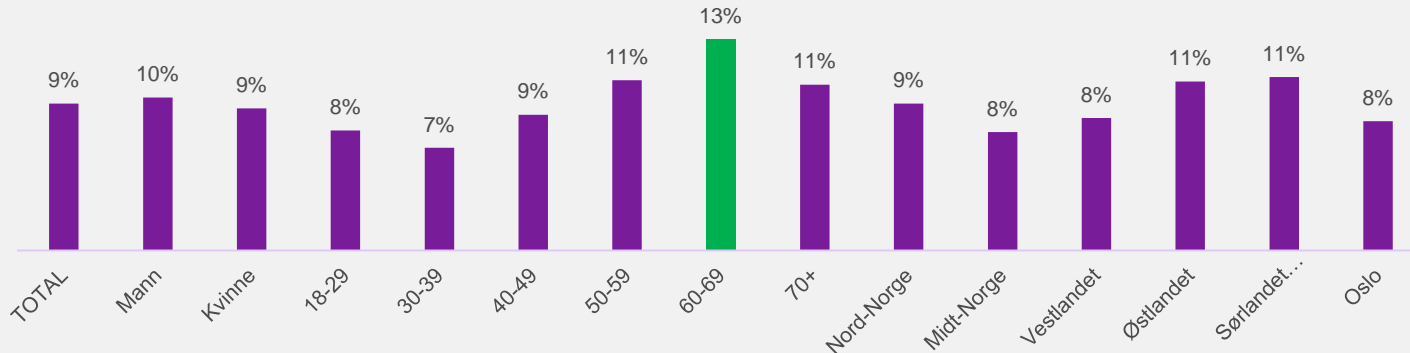
På denne påstanden ser vi også at det er mange som svarer verken eller, og andelen fordeler seg ganske jevnt på hver sin side av skalaen. Det vil si at det er ca. like mange som er enige som uenige. Merk at spørsmålet kan være vanskelig å besvare da dette varierer veldig fra tilfelle til tilfelle.

Selv mord inntreffer uten forvarsel

■ 1 Helt uenig ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Helt enig ■ Ønsker ikke å svare

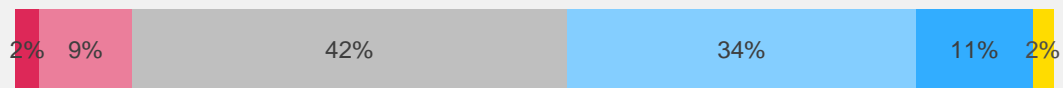
Andel svart «Helt enig»

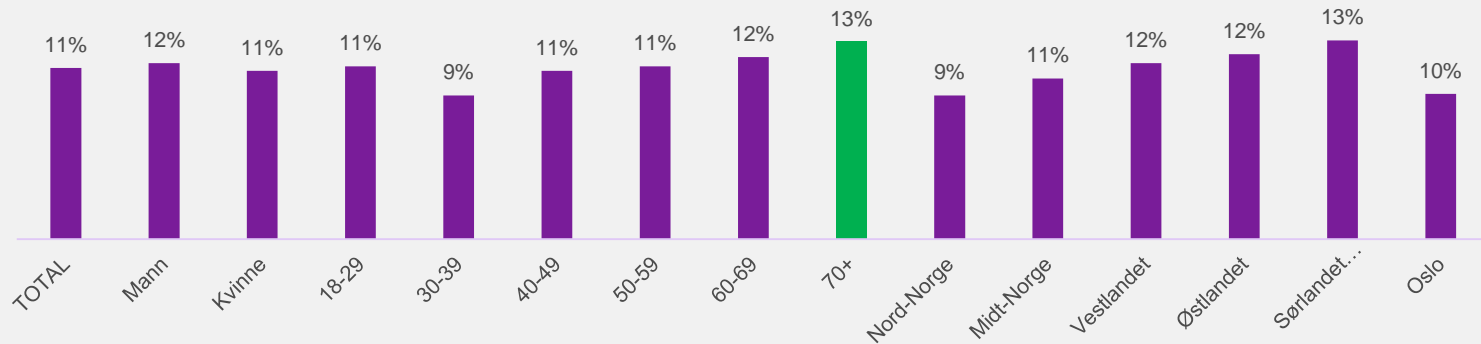
45% er enig i at de fleste som tenker på å ta sitt eget liv, ikke snakker om det. Det er kun 11% som er uenig i denne påstanden. Men mange oppgir verken eller, 42%. Det kan se ut som at de eldste i større grad er helt er dette.

De fleste som tenker på å ta sitt liv unngår å snakke om selvmord

■ 1 Helt uenig ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Helt enig ■ Ønsker ikke å svare

Andel svart «Helt enig»

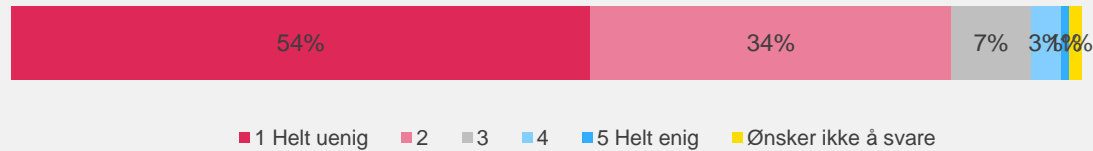

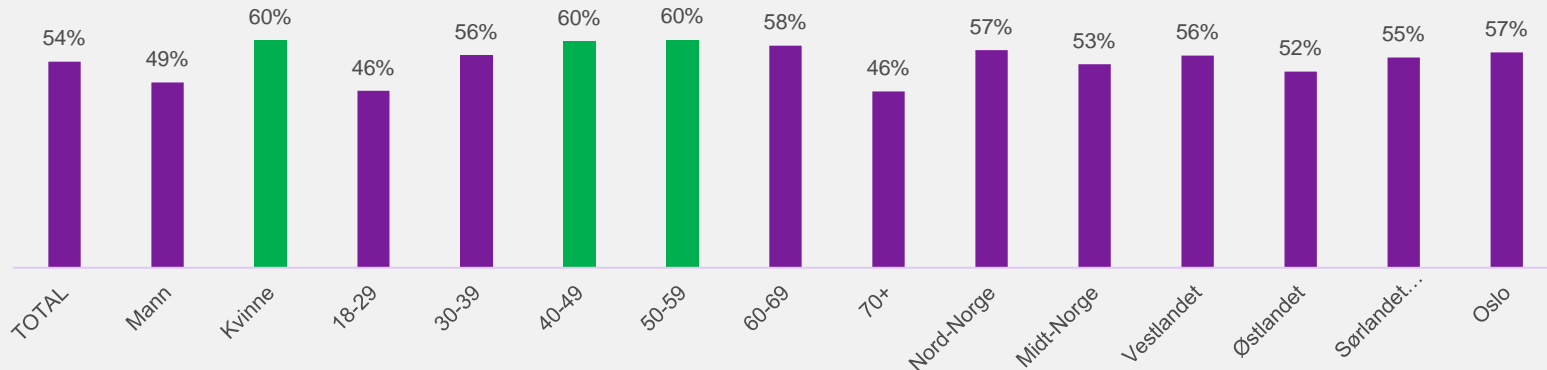
Når det gjelder innblanding, så ser vi at 88% er uenig i påstanden om at man ikke bør blande seg dersom noen har tanker om ta livet sitt, kun 4% mener det motsatte.

Det er kvinner og personer i alderen 40-59 år som i signifikant større grad oppgir dette.

Hvis noen vil ta sitt liv er det deres egen sak som man ikke bør blande seg inn i

Andel svart «Helt uenig»

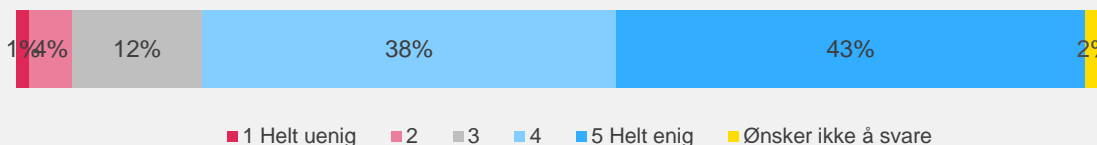

81% er helt eller delvis enig i at de er beredt til å hjelpe et menneske i selvmordkrise, andelen som er uenig i dette er 5%.

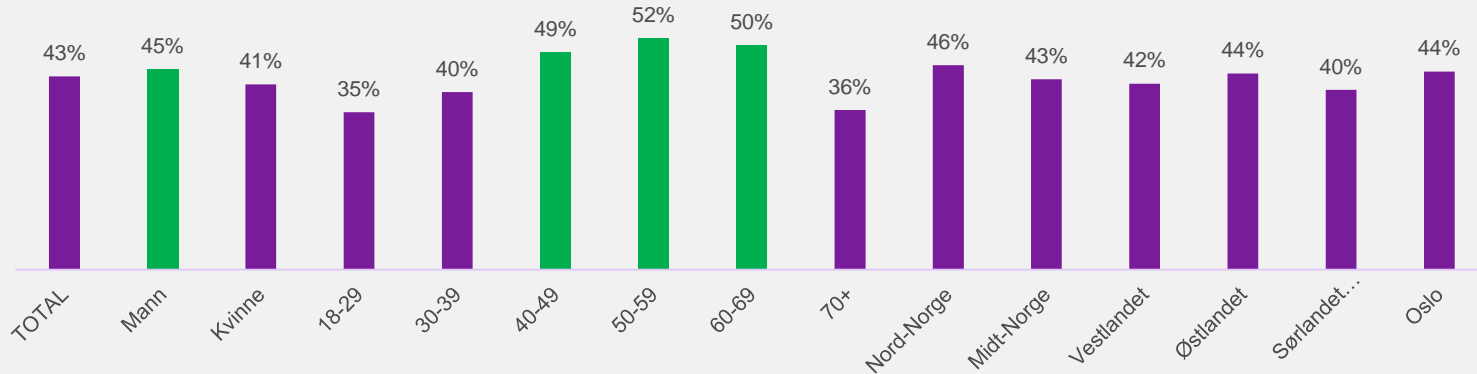
Kanskje litt overraskende ser vi at det er signifikant flere menn som oppgir dette, sammenlignet med kvinner. Det er også signifikant flere i alderen 40-69 år som mener dette.

Jeg er beredt til å hjelpe et menneske i selvmordkrise ved å ta kontakt og snakke med han/henne

■ 1 Helt uenig ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Helt enig ■ Ønsker ikke å svare

Andel svart «Helt enig»

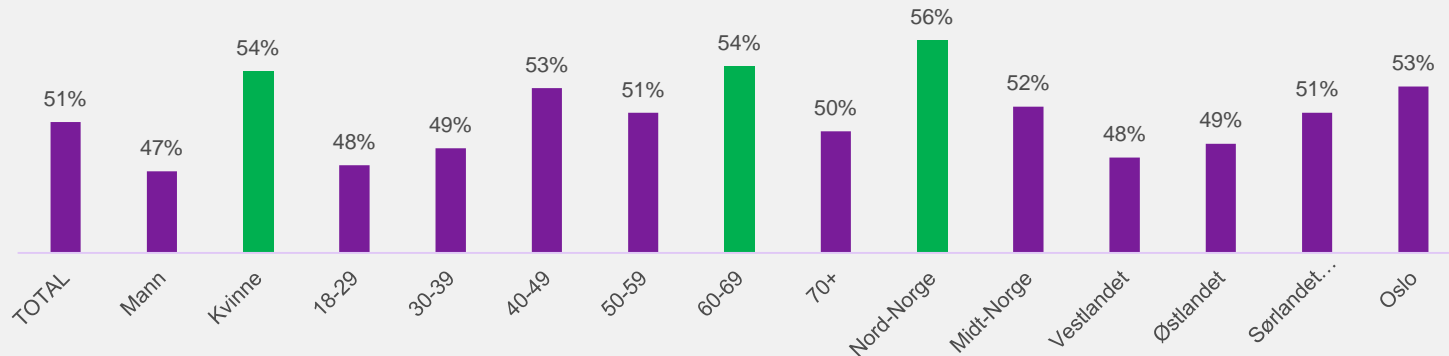
Det er 91% som er helt eller delvis enig i at depresjon er en sykdom som kan behandles, mens 51% er helt enige i dette. Det er signifikant flere kvinner enn menn som oppgir dette, samt personer 60-69 år. Vi finner også en signifikant høyere andel som oppgir dette som er bosatt i Nord-Norge.

Depresjon er en sykdom som kan behandles

■ 1 Helt uenig ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Helt enig ■ Ønsker ikke å svare

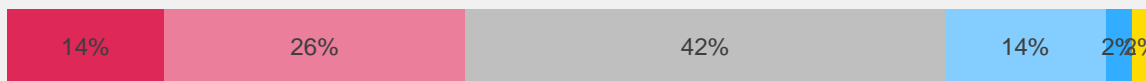
Andel svart «Helt enig»

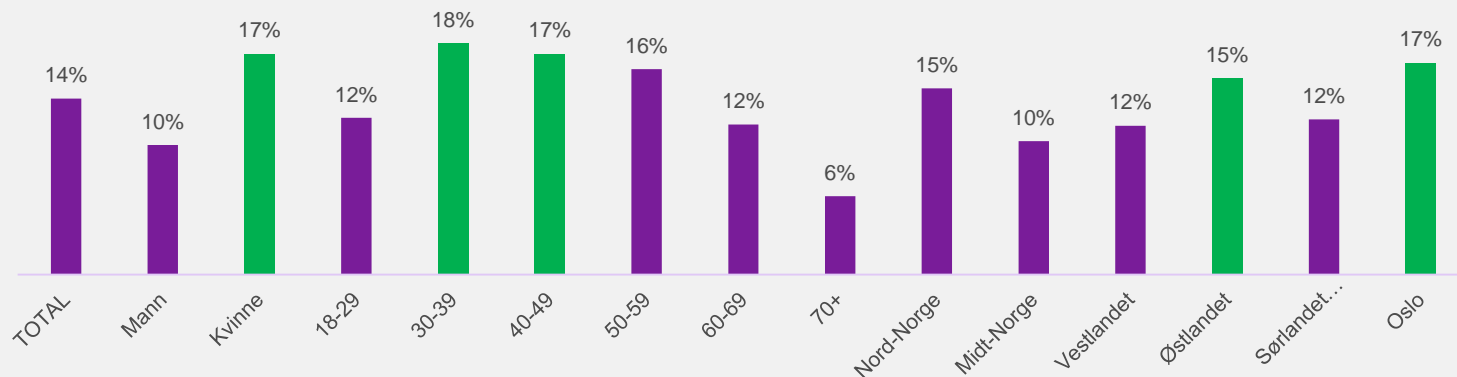
40% sier de er uenig i at mennesker som snakker om selvmord ikke tar livet sitt, mens 16% er enig. Det er signifikant flere kvinner, sammenlignet med menn som mener dette. I tillegg ser vi at personer i alderen 30-49 år og personer som bor på Østlandet og i Oslo i større grad mener dette.

Mennesker som snakker om selvmord tar ikke livet sitt

■ 1 Helt uenig ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Helt enig ■ Ønsker ikke å svare

Andel svart «Helt uenig»

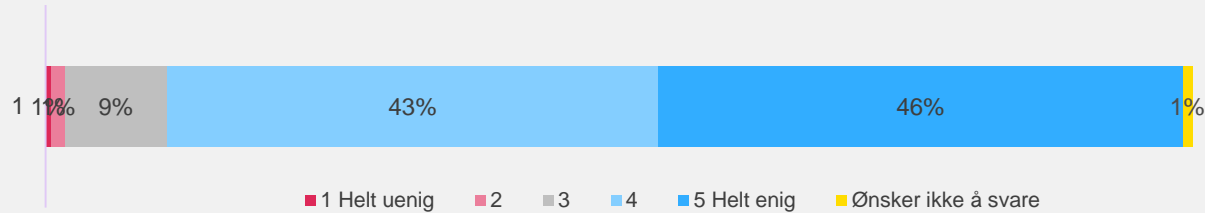

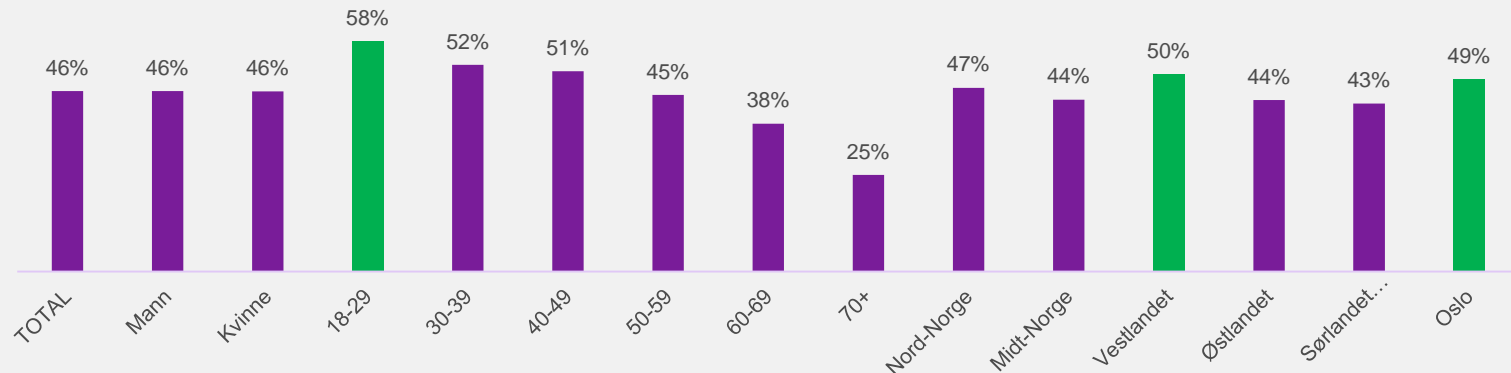
89% er enig i at selvmord kan forebygges. Det er interessant å se på de ulike aldersgruppene. Jo eldre man er, jo mindre tro har man på at selvmord kan forebygges.

Vi finner også at det er signifikant flere på Vestlandet og i Oslo som mener dette.

Selvord kan forebygges

Andel svart «Helt enig»

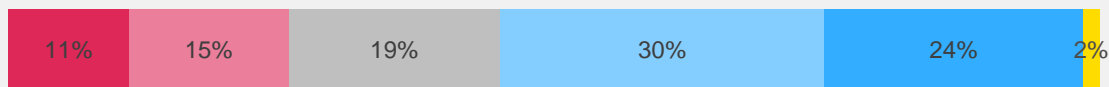

54% mener de kjenner til steder der personer som tenker på å ta livet sitt kan få hjelp, mens 26% er uenig i påstanden.

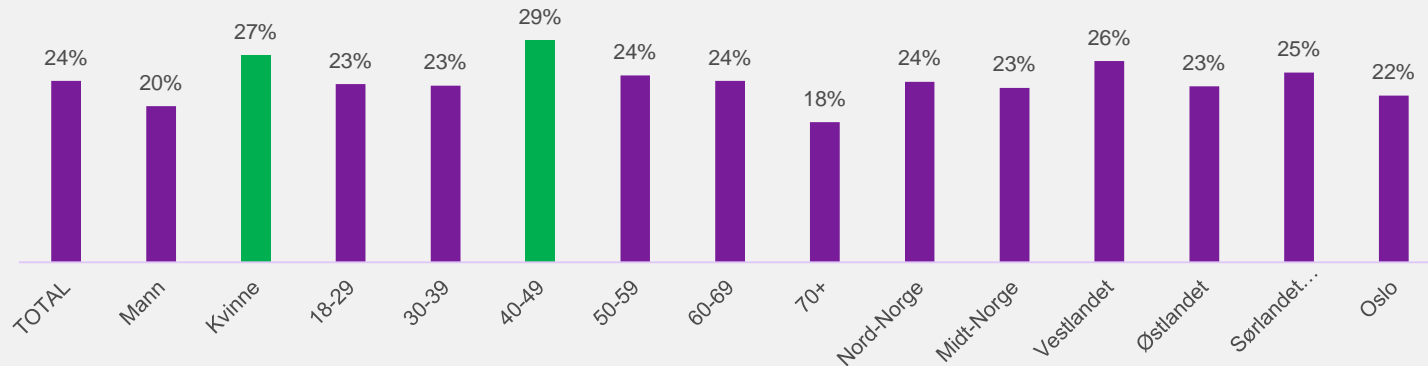
Kvinner mener i signifikant større grad at de vet dette, og også personer i alderen 40-49 år.

Jeg kjenner til steder der personer som tenker på å ta livet sitt kan få hjelp

■ 1 Helt uenig ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Helt enig ■ Ønsker ikke å svare

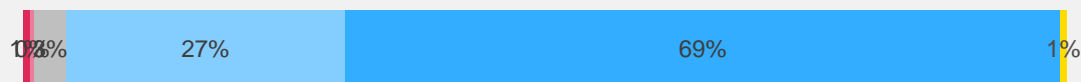
Andel svart «Helt enig»

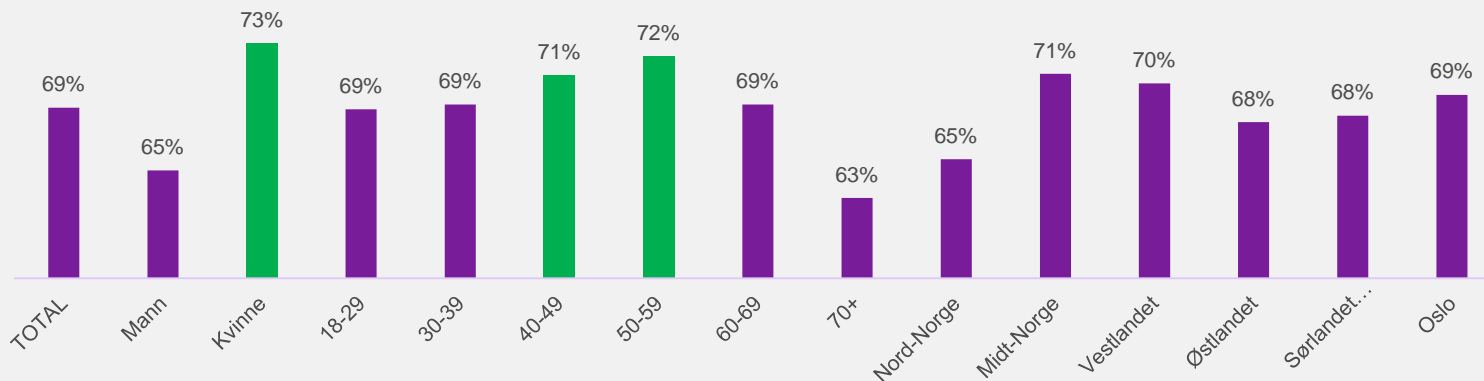
Hele 96% er helt eller delvis enig i at behandling av depresjon er et viktig forebyggende tiltak. Vi ser at det er signifikant flere kvinner og personer i alderen 40-59 år som mener dette.

Behandling av depresjon er et viktig selvmordsforebyggende tiltak

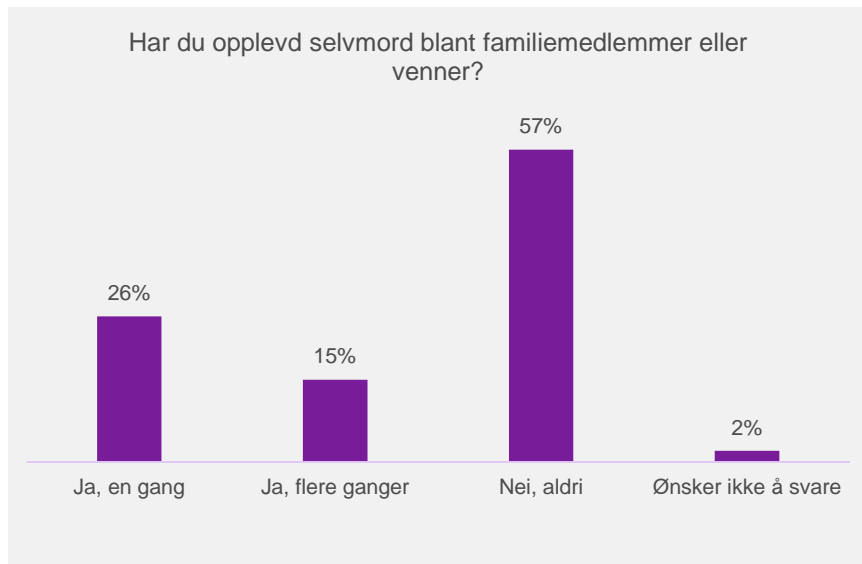
■ 1 Helt uenig ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Helt enig ■ Ønsker ikke å svare

Andel svart «Helt enig»

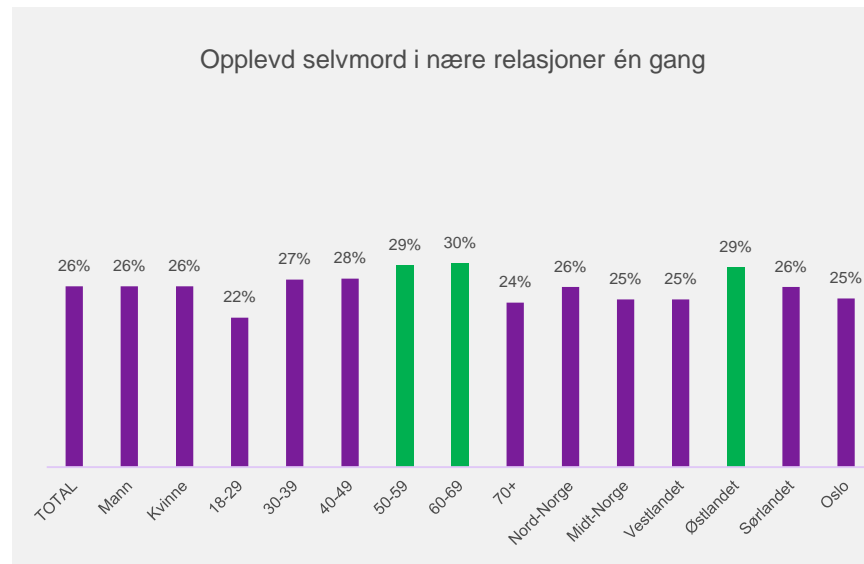

Hele 41% oppgir at de har opplevd selvmord – en eller flere ganger, enten blant venner eller familie.

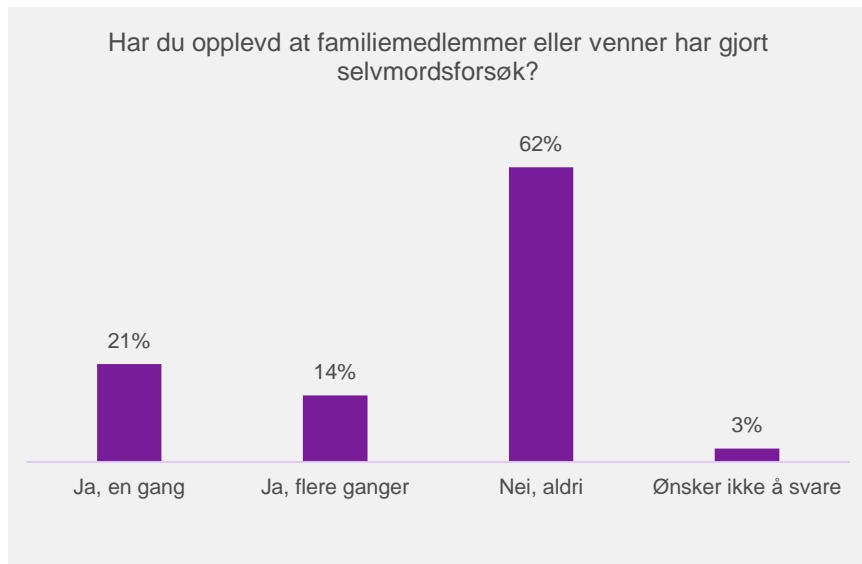
15% oppgir at de har opplevd selvmord blant familie og venner flere ganger.

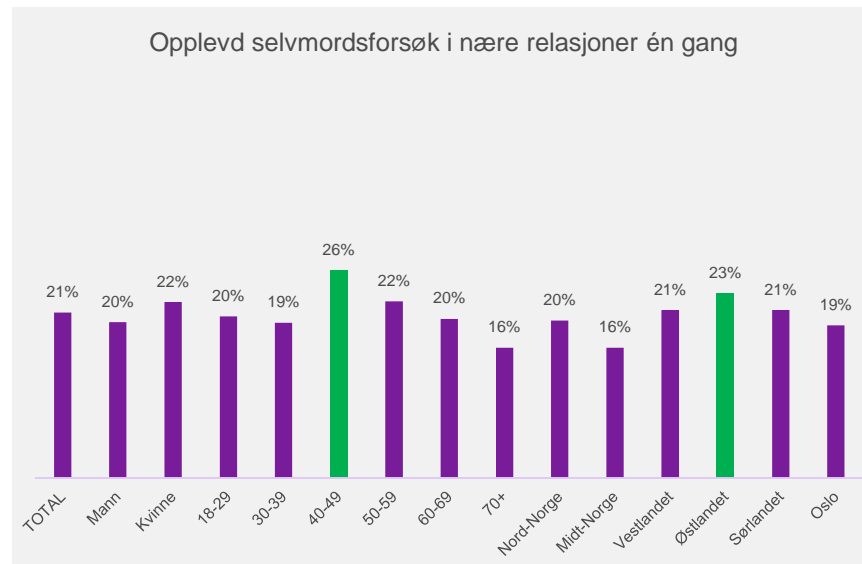
Blant de som har opplevd selvmord én gang i nære relasjoner, finner vi at det er signifikant flere i alderen 50-59 år og personer bosatt på Østlandet.

Vi ser omtrent den samme fordelingen når det gjelder selvmordsforsøk, men litt lavere andel. 35% har opplevd selvmordsforsøk – en eller flere ganger, blant venner eller familie.

14% sier at de har opplevd selvmordsforsøk i nære relasjoner flere ganger.

Blant de som har opplevd selvmordsforsøk én gang i nære relasjoner er det signifikant flere i alderen 40-49 år og personer som er bosatt på Østlandet.

De fleste ville pratet med vedkommende og oppfordret til å skaffe profesjonell hjelp. 23% oppgir at de er usikre på hva de ville gjort.

Hva ville du gjort dersom du var bekymret for om en du kjenner vil ta sitt eget liv?

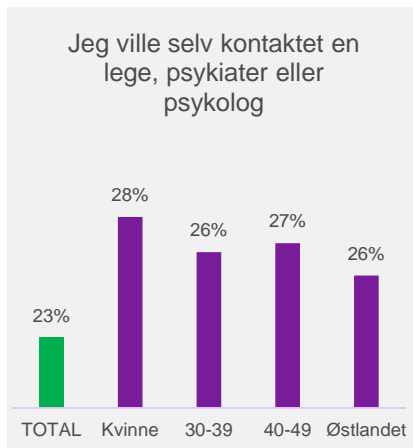
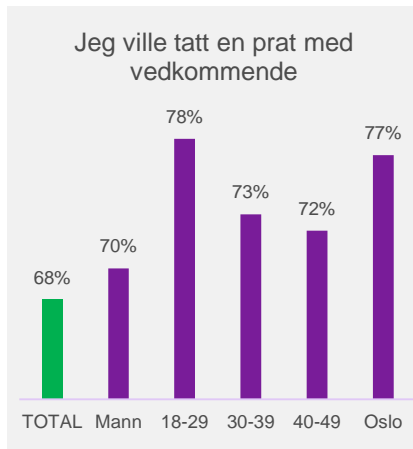

Signifikante utslag

Her ser vi alle de signifikante utslag på undergruppene for hvert alternativ i spørsmålet.

Legg spesielt merke til alternativ 1, hvor vi ser et stort utslag på unge som i stor grad oppgir at de ville tatt en prat med vedkommende, 78% mot 68% for total befolkning.

Kvinner ser ut til å oppgi at de selv ville kontaktet nærmeste pårørende og helsepersonell.

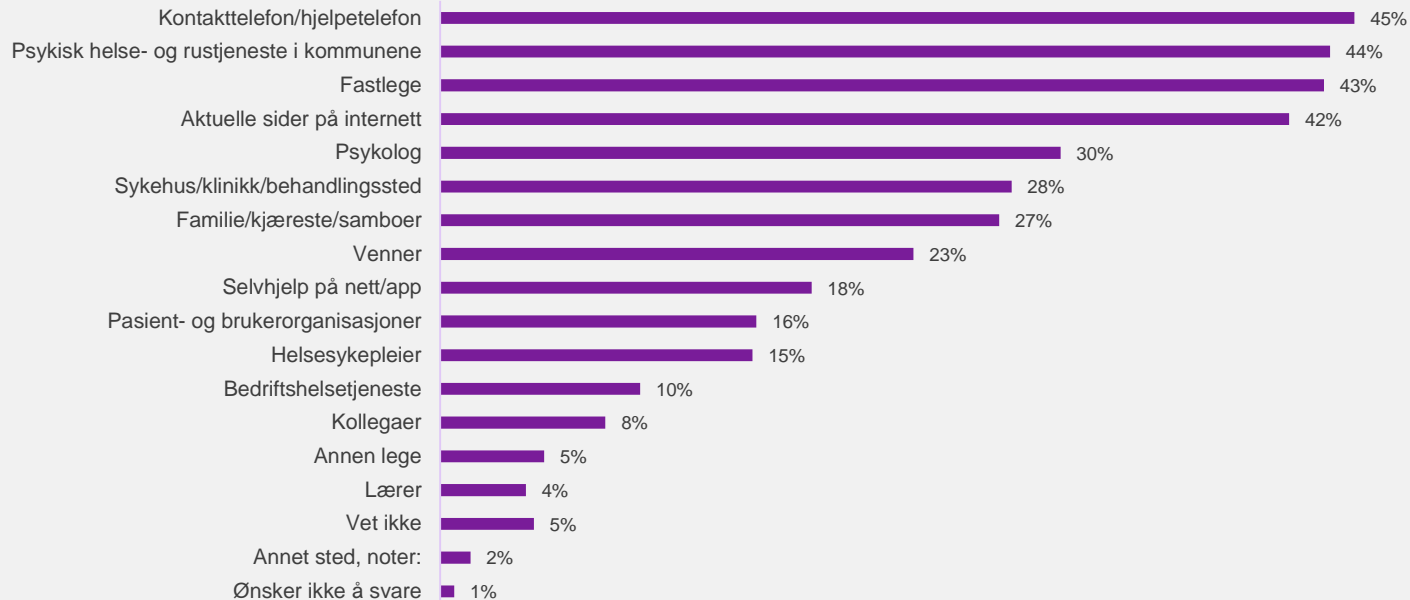

INFORMASJON OG HELSETILBUD

Kontakttelefon/hjelpetelefon er kilden flest oppgir at de ville søke informasjon hos. Rustjeneste i kommune, fastlege og internett er også steder mange oppgir at ville vært naturlig å oppsøke.

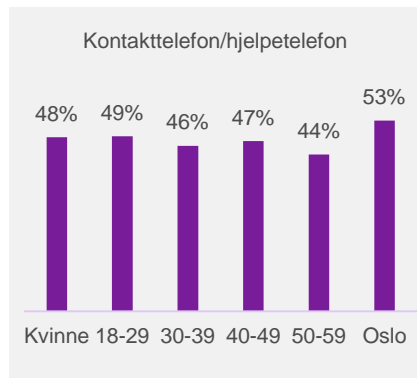

Hvor ville det være naturlig for deg å søke informasjon dersom du skulle ha spørsmål om forebygging av selvmord?

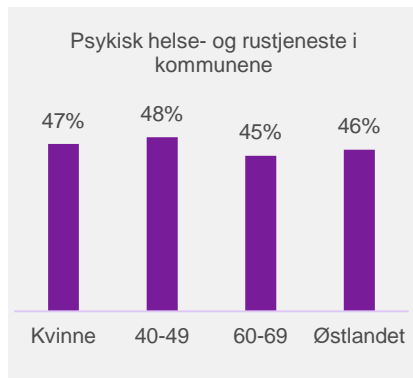

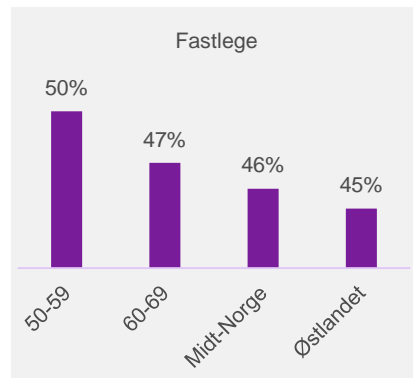
Oversikt over hvem som i signifikant grad finner det naturlig å kontakte de 4 mest nevnte informasjonskildene.

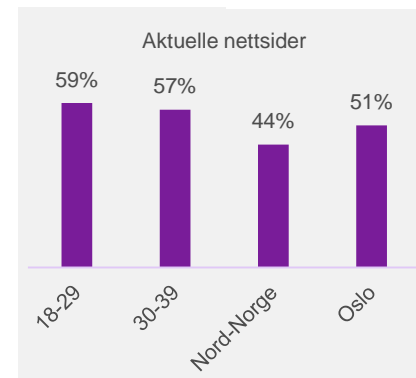
Det er signifikant flest fra Oslo som oppgir å ville kontakte hjelpetelefoner.

Av kommunale tilbud er det flest i alderen 40-49 år og kvinner som ville henvendt seg.

Signifikant flere i alderen 50-59 år oppgir at de ville kontaktet fastlegen.

Det er signifikant flere unge som ville oppsøkt aktuelle nettsider.

44% er helt eller delvis enig i at de er trygge på at de vil få hjelp av helsetjenesten, mens 24% oppgir at de ikke er så trygge på dette.

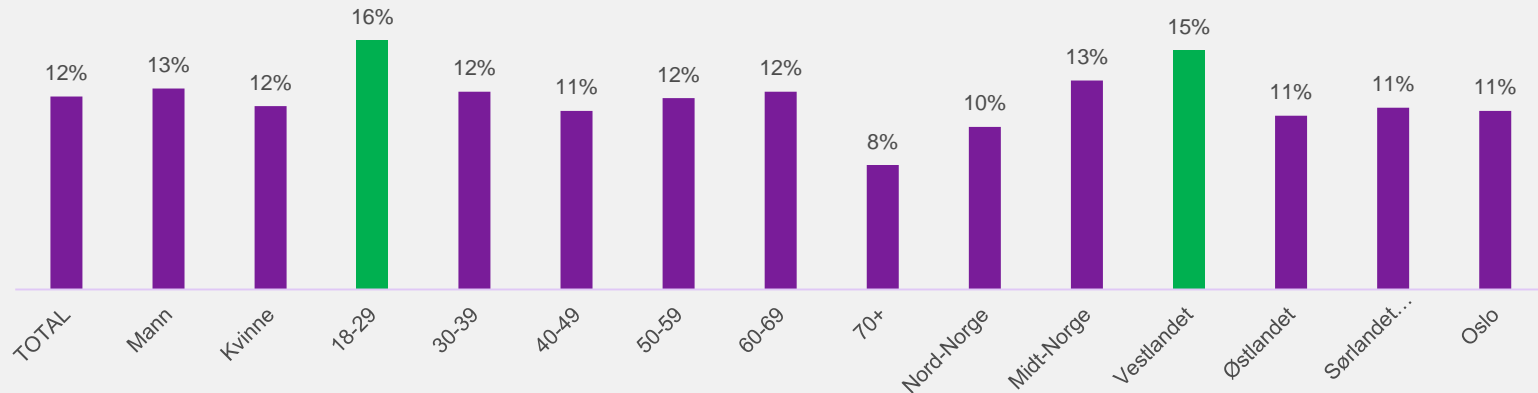
Det er signifikant flere av de yngste og personer bosatt på Vestlandet som føler seg trygge på dette.

Dersom jeg skulle få selvmordstanker, er jeg trygg på at jeg ville få hjelp av helsetjenesten

■ 1 Helt uenig ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Helt enig ■ Ønsker ikke å svare

Andel svart «Helt enig»

Vi ser de samme tendensene for denne påstanden, som jo også er ganske lik. Det er de yngste og personer bosatt på Vestlandet som i størst grad er enig i at de ville få god hjelp av helsetjenesten.

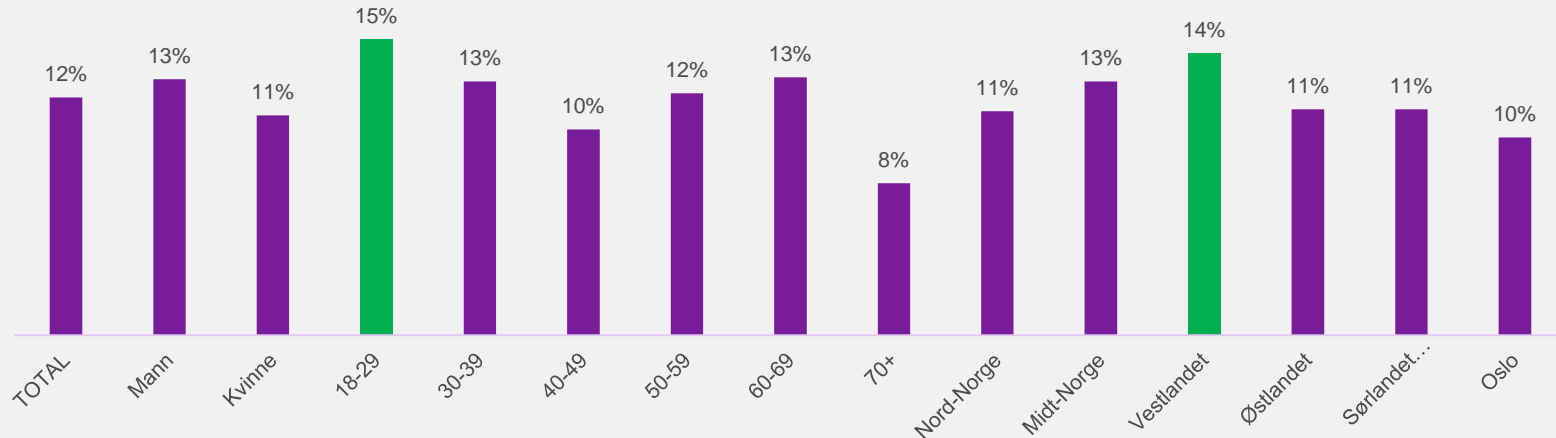
Legg merke til den lave andelen hos den eldste aldersgruppen, 8%.

Dersom jeg skulle få selvmordstanker er jeg trygg på at helsetjenesten ville gitt meg god hjelp

1 Helt uenig 2 3 4 5 Helt enig Ønsker ikke å svare

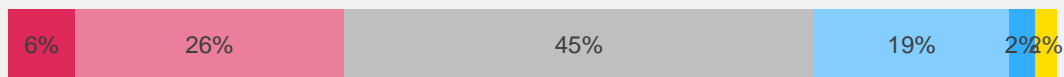
Andel svart «Helt enig»

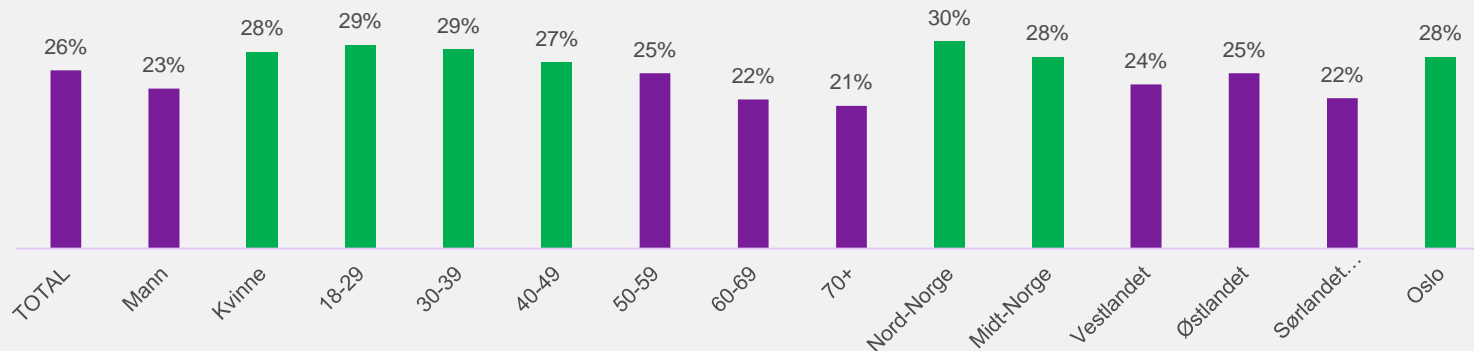
Det er flest som er uenig i at helsemyndighetene gir god informasjon om hvordan man kan forebygge selvmord. 32% er helt eller delvis uenig i dette, mens 21% er helt eller delvis enig. Vi ser også at det er mange som svarer verken eller, eller som ikke vet.

Helsetjenesten og helsemyndighetene gir god informasjon om hvordan selvmord kan forebygges

1 Helt uenig 2 3 4 5 Helt enig Ønsker ikke å svare

Andel svart «Ganske uenig»

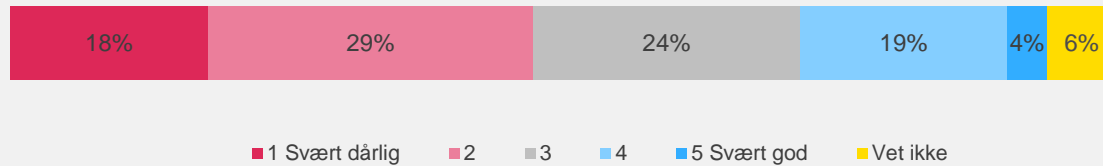

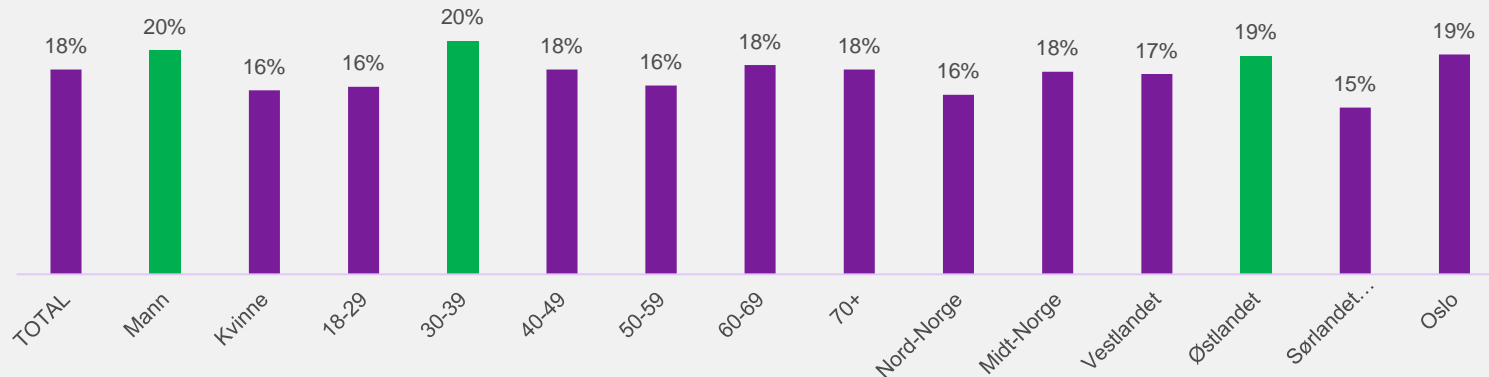
Nesten halvparten (47%) oppgir at de kjenner helsetjenestetilbudet svært dårlig eller dårlig. Av de som oppgir at de kjenner til tilbudet svært godt eller ganske godt, er andelen 23%.

Det er signifikant flere menn som oppgir at de kjenner tilbudet svært dårlig, det samme gjelder de i alderen 30-39 år, samt de som er bosatt på Østlandet.

Hvordan er din kjennskap til helsetjenestetilbudet til personer med selvmordstanker?

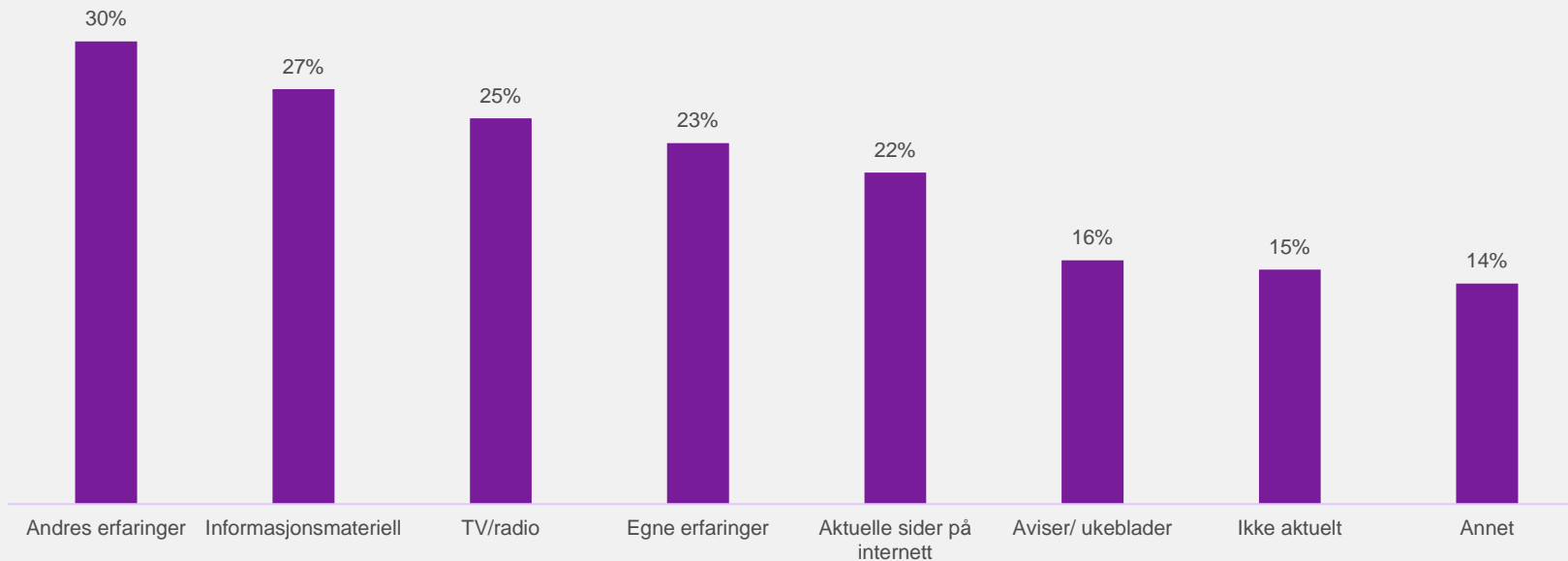
Andel svart «Svært dårlig»

30% av de som oppgir å ha noe kunnskap om tjenestetilbudet, sier at de har hørt om dette gjennom andres erfaringer. Deretter er det informasjonsmateriell og TV/Radio som oppgis som viktigste informasjonskilder.

Hva er kjennskapen din til helsetjenestetilbudet til personer med selvmordstanker basert på?

OPPSUMMERING

Oppsummering 1

- Over 70% oppgir at man kan hjelpe en person som har selvmordstanker, og 72% mener at man kan forhindre at en person tar sitt eget liv.
- 92% mener at det er en plikt å forsøke å forhindre personer som ønsker å ta sitt eget liv, og 88% er uenig i at man ikke bør blande seg dersom noen ønsker å ta sitt eget liv.
- Når det gjelder åpenhet rundt selvmord, så er det mange som er usikre på hvorvidt det å snakke om selvmord kan føre til at det vekker selvmordstanker, 38%. Allikevel ser vi at det 85% er uenig i at man ikke bør snakke åpent om selvmord.
- 81% oppgir at de er beredt til å hjelpe et menneske i krise.
- Det er stor uvisshet knyttet til hvorvidt mennesker som snakker om selvmord til slutt tar sitt eget liv eller ikke, 42%.
- Nesten alle, 91% mener at depresjon er en sykdom som kan behandles og nesten like mange, 89%, mener at selvmord kan forebygges.

Oppsummering 2

- Når det kommer til kunnskap om ulike tjenestetilbud, så sier så vidt over halvparten (54%) at de kjenner til steder der personer i krise kan få hjelp, og 47% oppgir at de har svært god eller god kjennskap til de ulike tilbudene. Flest oppgir at denne informasjonen er basert på andres erfaringer (30%).
- 41% oppgir at de har opplevd selvmord en eller flere ganger blant familie og venner, og omtrent samme andel når det gjelder selvmordsforsøk.
- 23% er usikker på hva de ville gjort dersom de var bekymret for noen, men 68% svarer at de ville tatt en prat med vedkommende.
- Dersom man skulle søke informasjon om selvmord, så svarer flest (45%) at de ville kontaktet hjelpetelefonen.
- Når det gjelder den øvrige helsetjenesten, så sier 1 av 4 at de ikke er trygge på at de ville få hjelp, og 32% er uenig i at helsemyndighetene gir god informasjon om forebygging av selvmord.

KONTAKTINFORMASJON

Ellen Hovind Myhre
Senior innsiktsrådgiver, Mindshare

ellen.myhre@mindshareworld.com

91 87 80 66